

prosperity, avšak uvnitř zkoumaného souboru existují významné variace.

Hodnoty vědecko-profesionálního charakteru jsou významněji akceptovány posluchači vysokých škol technického směru, sociální prestiž především posluchači práva a ekonomie. Jako výrazný diferencující znak se mimo typ fakulty ukázalo i členství ve Svazu komunistů a národnost, především v relaci k akceptování elementů výrazné politického charakteru. (Tyto elementy byly častěji akceptovány studenty přicházejícími na vysokou školu z hospodářsky méně vyvinutých oblastí. Největší rozdíl byl zjištěn mezi Slovinci a Černohorci.) Ve své studii věnuje dále pozornost některým faktorům ovlivňujícím charakter hodnotového systému, především rodině, jejíž vliv je charakterizován sice jako silný, ale s klesající tendencí působnosti v současné době. Podobné závěry je možno činit i pokud se týče přímé působnosti společenských a politických organizací — nepřímé působení lze těžko „měřit“.

Ve studii *Postoje studentů k náboženství a tradicím* M. Gluščević prezentuje výsledky zkoumání zaměřeného na zjištění formální a neformální příslušnosti k některé církvi, na názory studentů ateistů na studenty neateisty (přip. rodiče, přátele) na příčiny zachovávaní určitých zvyků náboženského charakteru u studentů ateistů, na faktory „religiózní emancipace“ atd. Gluščević uvádí některé velmi zajímavé výsledky, příp. postřehy. Např. v jím zkoumaném souboru se tři čtvrtiny studentů prohlásily za ateisty, avšak zhruba 15 % těchto studentů se nepravdělně účastní náboženských obřadů. Nejsilnějším motivačním elementem této účasti na náboženských obřadech je rodinná tradice, ohled k příslušníkům rodiny. Za nejsilnější faktor „religiózní emancipace“ byly označeny vědecké poznatky a jejich osvojování. Většina zkoumaných studentů prohlásila, že víru považují za soukromou záležitost jedince a pro plnou toleranci se vyslovilo 48 % vysokoškoláků.

V závěrečné studii soustřeďuje J. Stanković svou pozornost především na profesionální orientaci studentů, na jejich vztah ke studiu a na společenskou aktivitu. Stanković prezentuje výsledky zkoumání některých elementů vstupu na vysokou školu (především doby volby studia, motivace vstupu na vysokou školu, volby fakulty apod.). Zjišťuje, že zhruba jedna třetina posluchačů se k volbě studia vyslovila teprve až po ukončení střední školy. Dvě třetiny studentů uvedly, že hlavním motivačním zdrojem jejich volby fakulty, oboru byl zájem o určitý studijní obor (profesi), v ostatních případech hrály svou roli možnost relativně snadného přijetí na fakultu, společenský prestiž povolání, pro jehož výkon studium na vysoké škole studenta připravuje, apod. Volba studijních oborů byla nejsilněji ovlivňována učiteli středních škol, dále rodiči, příbuznými a přáteli. J. Stanković ve své studii dále prezentuje některé výsledky zkoumání charakteru přátelských svazků studentů vysokých škol (převažují formace tvořené jed-

notlivci studujícími na stejných fakultách), organizovanosti posluchačů ve Svazu studentů (44 % studentů je členy tohoto svazu), ve sportovních organizacích (34 %), Svazu komunistů (28 %) atd. a do jisté míry věnuje pozornost i formám trávení volného času, náplni volného času (převažuje rekreace a zábava, bohatá je návštěvnost kin, slabá návštěvnost divadel, četba).

Sborník uvedených čtyř studií je bohatě zásoben empirickým materiálem, i když dosti jednoduše zpracovaným, a podává — vzhledem k šíři záběru realizované výzkumné akce — dosti solidní obraz o současném stavu jugoslávských vysokoškoláků. Mnohé z výsledků tohoto výzkumu budou moci být využity při komparaci s výsledky výzkumů našich studentů.

E. F.

P. Gleichmann: Sozialwissenschaftliche Aspekte der Grünplanung in der Grosstadt (Společenskovědní aspekty plánování zeleně ve velkoměstě)

1963, Stuttgart Ferdinand Enke Verlag, 109 str.

Západoněmecký sociolog, působící na Vysoké škole v Hannoveru, rozlišuje veřejnou městskou zeleň parkových celků, soukromou zeleň zahrad a zahrádek, a zeleň blízko obytných celků a mezi nimi jako přechod a spojení obou předcházejících skupin (das wohnungsnähe Grün).

Po historickém úvodu rozvádí a shrnuje výsledky svých empirických šetření, provedených dotazníky v oblasti Hannoveru.

Požadavek městského obyvatele dnešní doby mít zahrádku je motivován směsí různých funkcí, které je tento útvar zeleně schopen plnit: uvolnění z napětí, které vyvolává povaha dnešní práce a její vysoká organizovanost, kompenzace ve formě aktivní a zájmové činnosti, nebo naopak ve formě nečinnosti, ochrana před přemírou sociálních kontaktů, prostor pro hry a výběh dětí atp.

Parky navštěvuje 25 % rodin denně nebo vícekrát v týdnu, naproti tomu 30 % rodin nenavštěvuje park nikdy (626 dotazovaných rodin). Čím více je veřejná zeleň vzdálená obydlení, tím řidčeji je navštěvována, nelze však tvrdit, že platí i obrácený smysl tohoto jevu — čím blíže, tím častěji.

Městskému obyvatele se stává zeleň synonymem pro klid a obráží se hlavně v požadavku poloveřejné-polosoukromé zeleně, prostupující obytné útvary. Za tohoto předpokladu dostatečně velký a chráněný balkon přejímá hodně z funkcí zeleně (rovněž lodžie, terasa).

Funkce zeleně v budoucnu budou ovlivňovány třemi tendencemi:

- uspokojováním silného požadavku bydlení v rodinných domech se zahrádkou,
- zvyšováním kvality bydlení v bytových domech,
- zvyšováním mobility člověka v důsledku vzrůstu volného času.